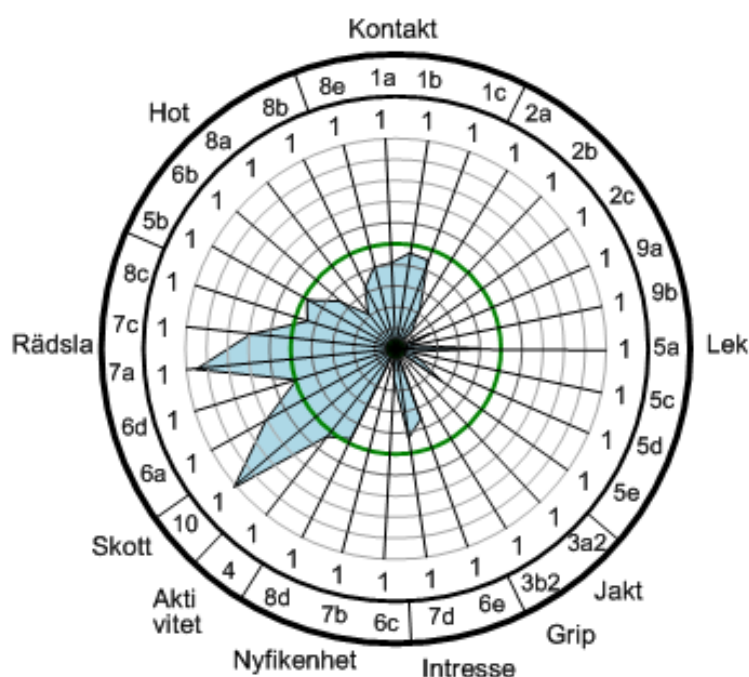

Hur man tolkar ett spindeldiagram

I detta exempel jämförs en bruks ras MH-spindel mot alla andra bruksraser. Genomsnittet för dessa raser ligger på den kraftigt markerade inre cirkeln i diagrammet, se figuren här nedan. Det vi ser som en spretig stjärna är resultatet av de hittills beskrivna hundarna i denna ras som finns med i statistiken.

- 1a Kontakt, hälsning
- 1b Kontakt, samarbete
- 1c Kontakt, hantering
- 2a Lek 1, leklust
- 2b Lek 1, gripande
- 2c Lek 1, dragkamp
- 3a2 Jakt, förföljande
- 3b2 Jakt, gripande
- 4 Aktivitet
- 5a Avstånd lek, intresse
- 5b Avstånd lek, hot/aggr.
- 5c Avstånd lek, nyfikenhet
- 5d Avstånd lek, leklust
- 5e Avstånd lek, samarbete
- 6a Överraskn., rädsla
- 6b Överraskn., hot/aggr
- 6c Överraskn., nyfikenhet
- 6d Överraskn., kvarst rädsla
- 6e Överraskn., kvarst intresse
- 7a Ljudkänslig, rädsla
- 7b Ljudkänslig, nyfikenhet
- 7c Ljudkänslig, kvarst rädsla
- 7d Ljudkänslig, kvarst intresse
- 8a Spöken, hot/aggr
- 8b Spöken, kontroll
- 8c Spöken, rädsla
- 8d Spöken, nyfikenhet
- 8e Spöken, kontakt
- 9a Lek 2, leklust
- 9b Lek 2, gripande
- 10 Skott

Längst upp står det **kontakt**. Vi ser också siffrorna 8e, 1a, 1b, 1c i raden under. Tittar vi till höger på sidan ser vi att dessa siffror i protokollet beskriver hundens kontakttagande under provet. Allt som sticker **utåt** från den inre cirkeln är **mer** än genomsnittet. Allt som finns **inom** cirkeln är **lika mycket** eller **mindre**.

Vi kan enas om att rasen i vårt exempel har en vilja att ta kontakt som är ungefär lika stor som andra bruksrasers.

Nästa del av diagrammet speglar hundens vilja att **leka**. Som tidigare betyder siffrorna att delvärdena återfinns i protokollet på den högra sidan. Här ser vi tydligt att vår ras finns långt in mot mitten i cirkeln och det betyder att den i mindre grad än övriga bruksraser vill leka med en främmande person.

Sedan kommer vi till **jakt** och gripande, och även där ser vi att lusten att jaga och gripa ett okänt flyende föremål är mindre än övriga bruksrasers.

Intresse beskriver hundens kom-i-håg vid moment som överraskar den. En hund som utan rädsla gärna nosar flera gånger på overallen är ett sådant exempel. Hunden vill kanske förvissa sig att overallen verkligen stannar kvar och inte plötsligt far upp igen. Samma sak gäller vid skramlet där hunden kanske vill gå in och titta flera gånger på det som förde oväsen. I vår exempel ras syns att den är ungefär lika intresserade i avreaktionerna som övriga bruksraser.

Nyfikenhet är en egenskap som är mycket viktig för en hund. Blir hunden t.ex. överraskad har den stor hjälp av sin nyfikenhet och kan snabbare komma över det som fick den att reagera. Här ser vi en ras som i hög grad saknar nyfikenhet och det gör att avreaktionerna blir fördröjda i många av mentalbeskrivningens olika moment.

Momentet **Aktivitet** beskriver hundens förmåga att koppla av efter att den fått leka och jaga i de föregående momenten i banan. I tre minuter är föraren helt passiv och här tittar beskrivaren på om hunden är lugn och uppmärksam eller hellre hittar på egna hyss under tiden. Vår ras ligger precis som de övriga bruksraserna när det gäller denna del i MH:et.

Skott visar en tydlig trend utåt på diagrammet och det var som ni kanske minns **mer**. Här ser vi en ras som är betydligt mer berörd av skott än övriga bruksrasers genomsnittliga reaktion på skott. Den syns ju som tidigare beskrivits på den gröna kraftigt markerade inre cirkeln.

Rädsla ligger också utanför denna cirkel. När rädslan t.ex. kvarstår efter flera promenader fram och tillbaka vid overallen som används i momentet Överraskning och Ljudkänslighet kan man avläsa det vid siffrorna 6d och 7c. Vi ser också att vår ras är mer ljudkänsliga än andra bruksraser eftersom 7a och 7c sticker ut som det gör på spindeldiagrammet. I ljudkänsligheten återspeglas också att en hel del hundar har obehag för skott.

Hot betyder att beskrivaren tittar närmare på med vilken **tyngd** hunden hotar, viljan att sätta sig i respekt och hur hunden försvarar sig. Detta sker oftast med rest ragg, hög svans, stel kroppshållning, morningar, skall och eventuella attacker. Vid spökena är det kanske lättast att lägga märke till detta eftersom momentet pågår under några minuter. Vi tittar också på hur hunden uppfattar avståndsleksfiguranten som omväxlande rör sig med sänkt huvud eller gör lekinviter. Overallen som plötsligt åker upp och spökena som avancerar framåt är också moment där vi vill ha denna egenskap beskriven. Vi ser att rasen i vårt exempel i mindre grad än andra bruksraser har hot och försvarslust.

Jag har nu beskrivit spindeln för en specifik ras, jämfört mot andra bruksraser. Enskilda hundar jämförs mot andra inom samma ras och då ligger genomsnittet för dessa på den gröna linjen.

Vidare kan man titta på syskongrupper (hel eller halv) och då jämför man också mot den egna rasen. Vill man titta på ett spindeldiagram på en enskild kennel går det också bra. Längst ut på axlarna av diagrammet står i vårt fall siffran 1. Detta betyder att alla avvikelser motsvarar 0,2. Centrum har värdet -1 och längst ut är värdet +1.

Vill vi studera avkommor efter en speciell hund står siffran 2 längst ut. Avvikelseerna är då 0,4 och längst in i cirkeln är värdet -2. Följaktligen är värdet längst ut +2.

Tittar vi i stället på en enskild hunds spindeldiagram så återfinns siffran 3 längst ut på varje axel. Avvikelseerna är då 0,6 och centrumvärdet är -3 och längst ut på axeln är det +3. Jag tycker det är bra att man vet om att mätvärdet förändras beroende på vilken typ av spindel man tittar på. Det viktigaste när man studerar ett spindeldiagram är dock att man har grunden klar för sig när det gäller tolkningen av hur en specifik egenskap står i förhållandet till andra raser eller individer inom samma ras.

Till sist vill jag nämna lite om de rutor med förklaringstext som finns nedanför spindel diagrammet i programmet Lathunden. Dessa beskriver lite närmare vad hunden gjort i de olika huvudmomenten när dessa delas upp i mindre delar. Rasens eller enskild hunds siffra (där krysset i protokollet sitter) står först. Nästa siffra som står i varje ruta är genomsnittet av detta moment för alla provade bruksraser om det gäller en ras spindel eller samtliga i aktuell ras om vi tittar på en speciell hund.

Alla SBK:s rasklubbar har tillgång till programmet Lathunden, och kan ta fram dessa spindlar på sina raser.

LYCKA TILL!